

Enhed:
CHPS

Hørings svar

Sagsnr.:
2020-1144

Vedr. Vejledning om anvendelse af tvang m.v. i psykiatrien og Vejledning om registrering af tvang m.v. i psykiatrien

Dato:
12-02-2020

Indledende bemærkninger

Socialstyrelsen har udelukkende bemærkninger til "Vejledning om anvendelse af tvang m.v. i psykiatrien".

Socialstyrelsen finder det positivt, at vejledningerne har fokus på samarbejde mellem patient, den behandlende læge og det øvrige personale samt pårørende eller andet selvvalgt netværk. Vidensgrundlaget omkring forebyggelse af voldsomme episoder og konflikter viser, at et sådant samarbejde ofte vil virke forebyggende ift. eskalering af konflikter samt kvalificere refleksionerne efter anvendelsen af tvangsforanstaltninger.

Socialstyrelsen har i 2017 udgivet "Nationale Retningslinjer for forebyggelse af voldsomme episoder på botilbud samt på boformer for hjemløse". Det er bl.a. dokumenteret, at oplevelsen af kontrol med egen situation forebygger potentielle konflikter og virker deeskalerende for alle involverede parter. Forskningsbaseret viden om metoder, tilgange og kommunikation der understøtter patientens involvering og medbestemmelse, og som fremmer samarbejder mellem de involverede parter, understøtter patientens recovery og kan have en positiv virkning i forhold til at nedbringe behovet for tvang.

1. Information til patienten samt inddragelse af patientens ønsker

Af vejledningen om anvendelse af tvang fremgår det, at der ved anvendelse af tvang skal etableres et samarbejde med patienten og det lægefaglige personale, samt at patienten skal have adgang til information og beslutninger, der ligger til grund for behandlingen. Socialstyrelsen har følgende forslag til at underbygge patientens involvering:

- Til afsnit 4. Tvangsfiksering:
 - På s. 5 kan der med fordel tilføjes: "*Når der foretages fornyet lægelig vurdering af fortsat anvendelse af tvangsfiksering, skal patienten informeres om årsagen her til.*"
 - På s. 6 kan der med fordel tilføjes: "*Patienten skal informeres om årsagen til forsat anvendelse af tvang, efter der er foretaget en vurdering af en ekstern speciallæge.*"
 - På s. 7 kan der med fordel tilføjes: [Overvejelserne og beslutningerne om iværksættelse og opretholdelse af tvangsfiksering, herunder fiksering med hånd- og fodramme samt handsker, skal fremgå at journalen...] "*samt formidles til patienten.*"
- Til afsnit 5. Beskyttelsesfiksering:
 - På s. 7 kan der med fordel tilføjes: "*Årsagen til anvendelsen af det pågældende middel til beskyttelsesfiksering skal formidles til patienten.*"

- Til afsnit 9. Særligt vedrørende mindreårige:
 - På s. 12-13 kan der med fordel tilføjes, at et yderligere hensyn er: *"den mindreåriges eller de pårørendes ønske eller holdning til flytning"*.

2. Øget mulighed for patienten til at kommentere referat af eftersamtaler

Bedste aktuelle viden om deeskalerende praksis og forebyggelse af tvang og magtanvendelse viser, at jo bedre informeret den enkelte patient er før en eventuel tvangsforanstaltning, des bedre kan patienten samarbejde. Efter tvangsforanstaltning vil det være hensigtsmæssigt for lægen og personalet at drøfte patientens perspektiver på tvangsforanstaltningen.

På samme måde kan det være hensigtsmæssigt, at patienten har mulighed for at drøfte tvangsforanstaltningen med f.eks. pårørende og patientrådgiver, og får mulighed for at indgive kommentarer til hændelsen.

- Forslag til ændret formulering til 7. Eftersamtaler
 - s. 9.: [Efter samtalens afslutning skal der skrives et referat, som udleveres til patienten.] forslås ændret til: *"Efter samtalens afslutning skal der skrives et referat. Patienten skal have mulighed for skriftligt eller mundtligt at kommentere referatet i op til syv dage efter tvangsforanstaltningen. Patientens eventuelle kommentar vedlægges journalen."*

3. Forældremyndighedshavers deltagelse i eftersamtale med patienter under 15 år.

Vedr. afsnit 9.1 Patienter under 15 år s. 14 er det uklart, hvilken betydning patientens ønske har for overlægens vurdering af, om det er hensigtsmæssigt, at forældremyndighedens indehavere deltager i eftersamtalen med patienten. Det kan overvejes at tydeliggøre, at patientens ønske skal tillægges vægt, i hvert fald for så vidt angår de større børn.